

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. K 4.50
za Nemčijo celoletno .. 55—
za ostalo inozemstvo .. 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48—
za en mesec .. K 4—
V spravi prejemov mesečno .. 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 18—
za Nemčijo celoletno .. 12—
za ostalo inozemstvo .. 15—

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva in večkrat .. 43—
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1—
lahja vsak dan izvenemški poštelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herz. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Načelnstvo S. L. S.

Ima sejo prihodnji ponedeljek dne 22. julija ob pol 3. uri popoldne v Kat. tiskarni. K seji vabi načelnstvo tudi

zastopnike kmečkih zvez

ali, kjer Kmečka zveza še ni ustanovljena, zastopnike občin, zaradi razgovora o važnih gospodarskih vprašanjih.

Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Ljubljana, dne 17. julija 1918.

Prelat A. Kalan,
t. č. načelnik S. L. S.

Razpust kranjskih občin?

Dunaj, 18. julija.

Deželni odbornik kranjski dr. Pegan se je mudil te dni na Dunaju ter se je razgovarjal v ministrstvu za notranje zadeve glede razpusta onih kranjskih občinskih zastopov, ki se niso pridružili od kranjskega deželnega odbora sestavljeni zgraževalni resoluciji.

Koliko je resnice na tej vesti, se bo kmalu pokazalo, čeprav ne dvomimo, da je deželni odbor sposoben nastopiti proti tistim občinam, ki so se mu drznile »upreti« in se izjaviti za majniško deklaracijo. Po vseh dokazih neznosnega terorizma je tudi to mogoče.

Dvomimo pa, da bi hotela vlada vpejati po vsej deželi nenormalno stanje gerentstva, da bi hotela razpustiti občinske zastope, napraviti iz Kranjske pašalik deželnega glavarja in tako pred vsem svetom podati preočito sliko naših razmer. Dvomimo, da se bo tako upala igrati z ljudstvom, kakor se igra deželni odbor v lastno pogubo z njim, ter mirno čakamo konca te čedne »afere«.

Klofuta.

Ministrski predsednik Seidler je hotel s svojim govorom v prvi seji poslanske zbornice sankcionirati nemški kurz v Avstriji. Izjavil je, da se brez Nemcev in pa proti Nemcem ne da vladati in nemški poslanci so ga dobro razumeli: kljub ročicam, ki jih je vsajal tudi drugim narodnostim v srce, so vedeli, da je s tem napovedal vlado proti drugim narodom, da je — česar ni storil še noben ministrski predsednik — slovesno proglasil nujnost nemškega imperializma v Avstriji.

Komur niso bogovi vzeli razuma, ve, da je tako stališče ne samo neizvedljivo, ampak da je dejansko tudi negacija države, ki je po svoji naravi narodnostna in drugačna biti ne more. Proti naravi ne greši nihče brez kazni. Kdor ji dela silo, jo izživa k neizogibnemu maščevanju, in če pl. Seidler napoveduje nemško nadvladje, izpodmika sam sebi stol, na katerem sedi, hkrati pa pospešuje notranji razkroj države, katero vodi. Avstrija z nemškim kurzom pomeni Avstrijo, v kateri so vse druge stranke — torej večina — v revolucionarnem stanju, pomeni Avstrijo preprirov, Avstrijo anarhije v parlamentu, Avstrijo večnih kriz in notranjih slabosti, državo, ki hira in razpada.

Na Dunaju to še ni znano, a to vedo v — Berlinu. Berlinu je mnogo na tem, da ima z monarhijo zaveznika, ki je močan in odporen, ki je torej notranje konsolidiran, ker je le v tem slučaju zavezništvo za Nemčijo praktičnega pomena; zaveznik, ki je notranje razbit in sprt sam s seboj, je dvomljiva pridobitev. Zato so na Nemškem v skrbeh. Isti dan, ko je Seidler napovedal v zbornici nemški kurz, je pisala »Vossische Zeitung« z ozirom na zadnja izvajanja grofa Buriana:

»Zatrtilo grofa Buriana, da pomenja Avstrija - Ogrska zgodovinsko potrebnost, je gotovo resnično; ne zadošča pa, da bi razpršilo vse skrbi Nemčije. Kajti četudi smemo upati, da more Nemčija notranjo eksistenčno opravičenost Avstrije-Ogrske v ojaško uspešno podpirati, se s tem še

vedno ne spravi s sveta dejstvo, da živi celo po cenitvi grofa Buriana le preznaten odstotnik postavke prebivalstva le pod pritiskom v dosedanjih notranjopolitičnih in zunanjopolitičnih razmerah, da se ta del prebivalstva le z nevoljo šteje med zaveznike Nemčije. Nad vsak dvom vzvišena zavezniška zvestoba vsake avstrijske-ogrske vlade, katero je tudi grof Burian to pot zopet v najprisrčnejših in najrazveseljivejših besedah izrazil, ne more trajno nuditi polnovrednega nadomestila za čisto drugačna čustva nekaterih v Avstriji-Ogrski živečih narodov.

Tudi ni pričakovati, da bodo mogle avstrijske-ogrske vlade same docela izpremeniti čustva svojih narodov v tem oziru. Vsekakor je njihova naloga, skrbeti za to, da se z izpolnitvijo opravičenih zahtev, posebno v avstrijski državni polovici, odstrani tisto stanje, ki je lahko dostopno vplivom sovražnih moči v državo razkrajajočem zmislu. Če se danes ali jutri razvije vprašanje o prenosu Avstrije, potem naj udeleženi narodi nikakor nimajo čustva, da je ugodnejša uravnava njihovega položaja zaslug entente.

To je očitna klofuta ne le Burianu, ampak tudi Seidlerju. Nemci vedo, česar naši državniki še niso doumeli. Rajhovci presoja sicer stvari s svojega stališča, ki ni brez sebičnosti, a vendar vidijo dalje kot na Dunaju. Rahlo so opomnili našo vlado, da pelje nezadovoljnost narodov državo v pogubo in da so sami interesirani pri tem; boje se, da postane zveza med monarhijo in Nemčijo iluzorična, če ostane v monarhiji tako, kakor je. Mi gledamo stvari od druge strani kot rajhovci in ne obsojamo nemškega kurza zato, ker spravlja nemško-avstrijsko zvezo v nevarnost, ter ga ne hvalimo, dasi jo spravlja. A v tem se strinjamo z rajhovci, da so znamenja na političnem nebu resna, čeprav jih Seidler tudi po klofuti iz Nemčije ne bo znal tolmačiti.

Pozor pred nabiralci perila!

Danes in včeraj hodijo po Ljubljani vojaki okrog in nabirajo ter rekvirirajo perilo. Od merodajne strani smo obveščeni, da nimajo za to ti nabiralci nobenega pooblastila in so čisto navadni tatovi. Opozorjamo prebivalstvo, naj naznani tak slučaj prvi policijski oblasti, ki bo te tatove takoj aretirala.

Tretja seja državnega zbora.

Dunaj, 18. julija 1918.

Zbornica nadaljuje proračunsko debato. Govorniki govorijo praznim klopem. Vsa pozornost je obrnjena na zakulisno politiko, kjer se Seidlerju štejejo dnevi. Opozicija nastopa kompaktno in solidarno. To se je pokazalo včeraj v finančnem odseku, kjer je opozicija s Poljaki vred onemogočila sklepanje o davku na vino. Istotako so vstopili v agrarno zvezo nemških narodov tudi Poljaki.

Seidler šteje in šteje glasove pro in contra in vedno je še število glasov proti njemu. Ali kakor pravi današnja »Arbeiterzeitung«: »Tukaj patrioti, tam sovražniki države.« Patriot je namreč samo ta, kdor glasuje za Seidlerja, sovražniki države pa vsi oni, ki ne vidijo v Seidlerju moža »previdnosti« za nesrečno Avstrijo. In končno hočejo »patrioti« napraviti celo člane gosposke zbornice za sovražnike države, ker so se premalo navduševali za Seidlerjev ekspono o nemškem kurzu.

Odločitev pade šele prihodnji teden, ko bo v zbornici v torek prvo bojno glasovanje, ali naj se obtožba ministrov odkaže odseku ali ne. Za ta predlog je potrebna le navadna večina glasov. Nemški socialni demokrati niso z ozirom na pred-

log Čehov in Jugoslovancev glede ministrske obtožbe še zavzeli svojega stališča. Odločili se bodo šele jutri. V ospredju dogodkov prihodnjega tedna bo tudi vojaška debata, ki obeta biti velesanimiva.

Kot govornik Jugoslovanskega kluba je nastopil danes dr. Smolaka, ki je izjavil v imenu vseh Dalmatincev, da ne dovoli nikdar rešitve jugoslovanskega vprašanja v tem okviru, da bi Hrvati in Srbi žrtvovali Slovence.

V zbornici je govoril tudi kočevski Barbo, ki je obrekoval Jugoslovane, da so veleizdajalci, in sicer na tak način, da ga bodo »Resnica« in »Novice« lahko vesele. Zanimivo je tudi, da je branil Barbo Ogrsko pred napadi drugih nemških govornikov, kljub temu, da vodi Ogrska pravo izstradalno vojsko proti Avstriji in Ercegovini. Za nemškega grofa in ritmojstra so še vedno Mažari »viteški narod«.

Predsednik dr. Gross otvori sejo okrog 11. ure popoldne.

Prvi govori nemški nacionalci Markl. Izvaja, da bo ljudstvo poklicalo parlament na odgovor, če bo trpel take govore in razprave, ki krepijo moč sovražnikov in tako podaljšujejo vojsko, namesto da bi razpravljali o prehrani in gospodarstvu. Govornik kritizira prehranjevalne razmere na Štajerskem in napada dr. Vrstovška zaradi njegove izjave, da je vlada pod pritiskom Velenemcev vkovala Slovence v spono suženjstva. Nemci zahtevajo od sedanje vlade, da vzdrži nemški kurz in nastopi z vso odločnostjo proti državi nevarnemu gibanju v slovanskih vrstah.

Poslanec dr. Smolaka napoveduje v imenu Jugoslovancev boj dr. Seidlerjevi vladi, ker je Seidler postal prvobojevnik pangermanizma proti Jugoslovancem. Izjavlja v imenu vseh Dalmatincev, da nikakor ni mogoče sporazum v jugoslovanskem vprašanju v tem okviru, da bi žrtvovali močan, živ del jugoslovanskega naroda — Slovence. Jugoslovani nočejo, da se pretrga vezi, ki jih je ustvarila Donava med sosednjimi deželami. (Ploskanje pri Jugoslovanih.) Poslanec Krirsch (nemški nacionalci) govori o prehrani in zahteva, naj začne vlada takojšnja pogajanja z Nemčijo in Ogrsko, da se izognemo katastrofi.

Poslanec Franta (česki svaz) poudarja, da je ironija, če govori Seidler, da se Čehom ne godi krivica. Vlada naj se ne čudi, če niso proti nji sedaj samo Čehi, ampak vsi Slovani, ki so tvorili temelj in hrbišče države, a so sedaj razkričani kot veleizdajalci.

Grof Barbo o slovanskem veleizdajstvu in madžarskem viteštvu.

Poslanec grof Barbo je izjavil: dr. pl. Seidler je moral kakor vse prejšnje vlade izkusiti, da se z dobrohotnostjo pri Slovencih ničesar ne doseže. Vsaka koncesija, ki jo dobe, je le nadaljna stopnja za nove zahteve, za nove slovanske agitacije. Jugoslovanska agitacija je zavzela tak značaj, da je morala pač vsakomur odpreti oči. Avstrijskega ministra, ki bi nasproti veleizdajalskim izjavam s slovanske strani, ki smo jih slišali tu od slovanskih poslancev, še dalje zapiral oči, Nemci ne bi mogli trpeti. — Govornik se peča z jugoslovansko agitacijo. Dela se z grozovitim rovarjenjem. Kmetom pripoveduje, da njim jemlje zadnje živinčce, dočim Nemci žive v izobilju, kakor je to storil v tej dvorani dr. Verstovšek. Na ta način hujskajo ljudstvo. Tona, kakršnega se poslužujejo tu mnogi govorniki nasproti Ogrski, govornik ne more dobravati. Ogrski viteški narod, od katerega je mogoče vse doseči, a na način, ki je sedaj priljubljen, se od Ogrcev ne dobi ničesar. Govornik pravi nato, da je med Nemci in slovanskimi strankami mnogo skupnih točk, ravno tako med meščanskimi strankami in socialnimi demokrati. Če hočejo gospodje dokazati, da je uporaba § 14. krivica, naj sedaj dokažejo, da je parlament sposoben za delo na korist prebivalstvu. Na tem torišču se moramo najti.

Konec seje ob pol 7. uri zvečer. Prihodnja seja jutri ob 10. uri popoldne.

Seja načelnikov strank.

Dunaj, 18. julija.

Danes se je vršila konferenca načelnikov strank, na kateri je načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec naznanil predlog, ki ga bo stavil v poslanski zbornici in ki zahteva izpremembo pooblastilnega zakona za poljedelske odredbe v tem smislu, da se mora predložiti taka odredba, ki naj se predloži parlamentu, najprej posebnemu zborničnemu odseku, ki mora odredbo odobriti. Če odsek odreče odredbi odobritev, se mora odredba opustiti. Predlog se bo izročil danes v parlamentu. V utemeljevanju predloga se navede s protestom, da se poljedelske odredbe niti sedaj še niso predložile parlamentu, dasiravno zakon izrečno določa, da preneha veljavnost odredb, kakor hitro se odredbe parlamentu ne predložijo.

Seja klubovih načelnikov.

Dunaj, 18. julija.

Pod vodstvom zborničnega predsednika dr. Groša je zborovala danes konferenca klubovih načelnikov, ki se je pečala z nadaljno določitvijo delovnega reda. Posveta sta se udeleževala min. predsednik dr. vit. pl. Seidler in železniški minister baron pl. Banhaus. Dogovorili so se, da bodo jutri končali prvo branje začasnega proračuna. Proračunski odsek mora do torka poročati zbornici. V ponedeljek in v torek dopoldne bodo razpravljali o českem predlogu, naj se ministri obtožijo. O predlogu bodo glasovali v torek ob 12. uri popoldne. Nato se bodo posvetovali o nujnih vprašanjih, ki so jih stavili radi vojaških dogodkov. Ministrski predsednik dr. pl. Seidler je izjavil, da more pritrditi razpravi o vojaških zadevah le, če se to zgodi v tajni seji. Ker določa poslovnik, da smejo pri nujno stavljenih vprašanjih govoriti le predlagatelji 20 minut, so se na posvetu načelnikov dogovorili, da spremene vsa nujna vprašanja strank o vojaških zadevah v en predlog, ki ga bodo predlagale vse stranke. Od vsake stranke bo govoril en govornik; skupno bo torej nastopilo 21 govornikov. Vojaška razprava bo trajala do četrtega zvečer, v petek 26. julija ji sledi drugo branje začasnega proračuna.

Opozicija na delu.

Dunaj, 18. julija.

Finančni odsek naj bi bil včeraj sklepal o davku na vino. Odsek pa je bil neskladen, ker se je opozicija odstranila iz odseka. Poljaki so izjavili, da nimajo povoda sodelovati v odseku, dokler je še Seidler ministrski predsednik.

Agrarna zveza nemških strank.

Dunaj, 18. julija.

Včeraj se je sestavila prosta agrarna zveza nemških strank. Poslanec Jarc je sklical nemške stranke na ustanovitev proste agrarne zveze nemških strank. Popoldne se je zveza konstituirala. Zastopani so v prosti zvezi nemških agrarcev Jugoslovani, Čehi, Poljaki, Ukrajinci in Italijani. Zveza se je sestala takoj na posvetovanje ter je sklenila intervenirati pri centralnih mestih zaradi oprostitve poljedelcev in poljedelskih delavcev.

Razgovor dr. Seidlerja z voditelji Poljskega kula.

Dunaj, 18. julija.

Pred posvetom klubovih načelnikov se je razgovarjal dr. Seidler več časa na hodniku z načelnikom Poljskega kola dr. Tertilom in z namestnikom načelnika grofom Bawowskim.

Oprostitev starih črnovojnikov.

Voditelj krščanskih socialcev in nemških nacionalcev so se 17. t. m. razgovarjali v glavnem stanju z načelnikom generalnega štaba pl. Arzom, kateremu so predložili svoje želje o oprostitvi črnovojnikov.

Pred odločitvijo.

Dunaj, 18. julija.

V ponedeljek, 22. t. m., ob 11. uri popoldne se prične v parlamentu debata o českem predlogu na obtožbo ministrov. Za Jugoslovane bosta govorila prof. Jarc in dr. Ravnihar. V torek, 23. t. m., ob 12. uri dopoldne, se bo vršilo glasovanje. Polna udeležba jugoslovanskih poslancev je bila

brzovnim potom zagotovljena. Predlog na ministrsko obtožbo gre za navadno večino, ne z dvotretjinsko večino v odsek. Nemški socialisti se bodo o svojem stališču napram predlogu na ministrsko obtožbo odločili jutri. Včeraj popoldne je bil podan predlog na debato o vojaških dogodkih na fronti in v zaledju. Nemci so predlagali, da naj se vrši debata v tajni seji, ter so predlagali, da naj se o tem glasuje. Opozicija bo glasovala proti tajni seji. Debata o vojaških dogodkih se bo vršila najbrže prihodnji teden v torek, sredo in četrtek, na kar pride na vrsto proračunski provizorij. V proračunskem odseku bodo govorili za Jugoslovane poslanci Benkovič, Jankovič, Dulibič in dr. Lovro Pogačnik.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Dunaj, 17. julija 1918.

Posl. Gostinčar je vložil sledeče interpelacije v posl. zbornici:

Interpelacija zaradi stopanja nekaterih komisij za preživljanje nasproti opravičencem za podpore. Prijetila se je cela vrsta slučajev, da se je vstavila ali pa odklonila v zakonu zajamčena podpora družinskim članom, ki so stari nad 14 let. Dalje prakticira urad za preživljanje v Ljubljani nasproti tobačnim delavcem na ta način, da jim ustavlja podpore — ker imajo v tovarni zaslužek, ali pa jim ne dovoljujejo podpor iz istega vzroka. To je proti zakonu in zaradi tega krivica. Dalje interpelacijo na ministra za prehrano za redno preskrbo živil za rudniške delavce in to posebno v Idriji. Interpelacijo delavca c. kr. tob. tov. Kajserja, ker je bil vključ s sodniški oprostitev odpustčen iz dela, ter interpelacijo na celo vladu, da se v smislu § 168. službenega reda za drž. sluge, definitivno nastavi vsi, ki služijo nad eno leto v zadovoljstvo predstojnikov.

Predlogi in interpelacije.

Poslanci dr. Waldner, Teufel, baron pl. Pantz in tovariši so interpelirali domobranskega ministra radi vojaških dogodkov na jugozahodni fronti. Interpelanti so vprašali, če hoče vlada pojasniti dogodke na jugozahodni fronti.

Za povišanje kongruje

Je vložil poslanec Miklas interpelacijo na naučnega ministra, v kateri se peča z izvedbo postave o povišanju kongruje. Postava se je uveljavila 28. marca. Kljub temu se postava v nekaterih kronovinah počasi izpeljuje, posebno v Nižji Avstriji. Naučni minister se poziva, naj dela odločno na to, da se v vseh kronovinah, kjer se še nova postava o kongruji ni izpeljala, tudi izvede.

Pohlep po zemlji.

Hindenburg je izdal odlok o naseljevanju v zasedenih krajih na vzhodu. Glasilo nemške socialne demokracije »Vorwärts« je pisalo ob tej priliki, da nameravajo na vzhodu ponemčevati in je odrekal odloku pravno moč in pozival nemški državni zbor, naj spregovori svoj veto. Odpor »Vorwärtsa« je popolnoma zdviljal berlinsko »Deutsche Zeitung«, ki je pisala, da lahko naselijo samo na Kurskem 100.000 nemških kmetijskih rodbin in da dobe lahko 4000 kmetij, ki so jih zapustili leški kmetje. »Deutsche Zeitung« pravijo, da Hindenburgov odlok državnega zbora nič ne tiče, ker je družba, ki je vzela naseljevanje v Kurski v roko, zasebna družba, kateri bodo preskrbeli denarja zasebniki, zadruga in naseljevalna družba in da državi družbi ni potreba pomagati z denarjem. Glede na te vesti piše Schönererjev »Alldeutsches Tagblatt«: Nemci v vzhodni marki gledamo zopet z zavestjo čez mejo. Nam v vzhodni marki manjka Hindenburg, ki bi spregovoril odresilno besedo glede na razširjenje nemškega ljudstva. Zgoraj se gotovo ne spregovori. Kljub skušnjam, ki so jih v vojni dobi napravili z raznimi slovanskimi narodi v Avstriji, naše vladne oblasti gotovo ne mislijo na ponemčevanje z naseljevanjem. Tudi poslanci nimajo smisla za ponemčevanje in za velikopotezno nemško naseljevanje. Na nemško naseljevanje v Češki in Moravski naj se niti ne misli, pravijo naši velikopotezni politiki, in veselimo se, da obdržimo, kar še danes imamo. Na celi črti se umikajo in še mislijo, da bajejo napadalne bitke. A kljub vsem okoliščinam, če tudi odpovedujejo avstrijske vladne oblasti, če tudi odpovedujejo takozvani nemški pooblaščenec, morajo Nemci v vzhodni marki posnemati Hindenburga. Narod, ki sam iz sebe ne dobi moči, da pomnožuje potrebno zemljo, je obsojen na smrt in se lahko mirno vleče k umiranju. Napadalni duh nemškega ljudstva v vzhodni marki ima še ozemlje, kjer se lahko z uspehom deluje. Dve mali društvi: nemška »Heimstättenbank« in pridruženo ji društvo »Heimstatt« v Gradcu sta s svojim marljivim, smotnim delom dokazali, da se tudi v vzhodni

marki lahko z uspehom hodi po poti nemškega naseljevanja. Samo volja mora biti in prestrašiti nas ne smejo ovire. Navedeni društvi sta na štajerski jezikovni meji, torej na poti v Trst, pridobili iz sovražne roke tisoč oralov zemlje in naselile veliko zanesljivih »sip« (rodbin) na pridobljenih tleh. Tudi v težki vojni dobi niso omejevali ali ustavili svojega dela, marveč sta pridno delali in gradili naprej. Schönererjevo glasilo končno kliče na pomoč brate v rajhu, naj pomagajo naseljevati in ponemčevati v vzhodni marki.

Članek »Alldeutsches Tagblatt« nas zanima predvsem zato, ker nam jasno in odkritosrčno pove, da bodo Velenemci ponemčevali Slovence s podvojeno silo, nakupovali zemljo in nanjo naseljevali nemške »sipe«. Proti ponemčevanju Slovencev in proti naseljevanju nemških »sip« na slovenski zemlji ni dovolj, da opozarja slovensko časopisje na trajno našemu rodu nevarno ponemčevanje in naseljevanje, v obrambo naše slovenske zemlje so potrebne druge sile in moči. »Slovenska Straža« naj se že enkrat res vzdrami iz dremanja, ki traja predolgo, naša izobraževalna društva v obmejnih krajih naj svoje delo podvoje. Na njih delo je dal naš rajni dr. Krek z ozirom na ponemčevanje naše meje največ. Če kaže ustanoviti banko v obrambo naše zemlje, je reč naših denarnih zavodov, ki jih bo mogoče sicer le počasi mobilizirati, a z dobro voljo bo tudi to šlo. Slovenskega delavstva, ki je še v večji nevarnosti, kakor slovenski kmet, da nam ga ponemčijo, ne smemo prezreti in naj naši ljudje v naših obmejnih krajih ne prezro naše delavske organizacije Jugoslovanske Strokovne Zveze. Velenemsko poveljenj moramo zaježiti, naj stane, kar hoče!

Hrvatski sabor.

Zagreb, 19. julija 1918.

V včerajšnji popoldanski seji hrvatskega sabora je prišlo do škandalov in burnih prizorov med frankovci in koalicijo. V imenu koalicije je govoril dr. Popović, ki je napadel frankovce. V imenu frankovcev pa dr. Ivo Frank, ki je proti koaliciji operiral s potvorjenimi dokumenti. Prišlo je do burnih prizorov. Nato govori Stjepan Radić, ki prične napadati dinastijo in Hohenzollerne. Radić tega mu predsednik vzame besedo. Končno se oglasi k besedi ban Mihalović, ki zavrača insinuuacije frankovcev. Pri glasanju se sprejmejo predlogi odbora.

Današnje sejo pričakujejo z veliko napetostjo. V imenu Starčevićeve stranke prava govori posl. dr. Petričić. Baje ima ban v rokah 50 originalnih dokumentov, kjer je dokazan stik frankovcev z vojaštvom in Potiorekom, potom katerega so hoteli frankovci uvesti na Hrvatskem vojaški komisariat.

Na dnevnem redu je tudi predlog, naj se izključi posl. Radić za 30 sej, ker je žalil našo dinastijo in dinastijo zvezne države. Pričakujejo velikih kravalov.

V sejah 15., 16. in 17. t. m. je sabor dovršil razpravo o izpremembi vseučiliškega zakona in sprejel dotični vladni zakonski načrt. Vmes so bile na dnevnem redu interpelacije. Nato so izvolili dva koalicijska delegata v peštanski državni zbor; opozicija ni glasovala.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. julija. Uradno se poroča: V Italiji nobenih posebnih dogodkov. V Albaniji je sovražnik dobil stik z našimi varnostnimi četami. Načelnik generalnega štaba.

Zračni napad na Pulj.

Dne 17. julija v jutranjih urah je več skupin sovražnih pozemskih in pomorskih letal napadlo Pulj s približno 200 bombami. Dva civilna delavca sta ubita, več oseb je ranjenih. Napravljena škoda je neznatna.

Brodovna poveljstvo.

Italijansko poročilo o zračnih napadih na Pulj.

Rim, 17. julija. (Kor. ur.) Urad mornariškega admiralnega štaba poroča: Dva mornariška zrakoplova sta vrgla v minuli noči nad 1000 kg streliva na vojaške utrdbe v Pulju in na v pristanišču zasidrane ladje. Učinek je bil dober. Dasi je veliko žarometov podpiralo močno delovanje obrambnih topov, sta se zrakoplova vrnila nepoškodovana v svoje pristanišče. — V sredo zjutraj je napadlo veliko mornariških letal zopet Pulj z dobrim učinkom. Kljub zelo močnemu obrambnemu ognju so se vrnili zrakoplovi nepoškodovani v svoje pristanišče. — Na srednjem Jadranskem morju so v sredo letalci živahno nastopali. Z uspehom smo obstreljevali lope na otoku Lagosta in krajne obrambne naprave. Kljub silnemu obrambnemu ognju so se vrnila vsa letala nepoškodovana nazaj.

Najmlajši sin Rooseveltov žrtev vojske.

Lužano, 18. julija. (Kor. ur.) Italijanski listi poročajo, da je padel v Franciji najmlajši Rooseveltov sin Quintin Roosevelt.

Američani in Italijani o Burianovi mirovni noti.

O Burianovi mirovni noti sodijo oficialni krogi Združenih držav, da so Avstrija, Ogrska in Nemčija izprevideli, da s tevtonskim uspehom ne dosežejo pripravljenosti entente do mirovnih pogajanj. »Giornale d'Italia« piše o Burianovi noti: Grof Burian naj vé, da se bo Italija vojskovala zvesto in složno s svojimi zavezniki, dokler ne bo Avstrija-Ogrska zadovoljila svetih zahtev Italije. Italija je trdno odločena, da dobi svoje naravne meje in da se reši vprašanje o Jadranskem morju. »Idea Nazionale« pravi: Avstrija-Ogrska ne more nastopati kot mirovna posredovalka, marveč more sebe smatrati le za del osrednje Evrope.

Bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. julija. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Severno od Lyse in vzhodno od Vellersa Bretonneuxa smo odbili krajevne

napade sovražnika. Čez dan zmerno bojevanje je zvečer oživelo in se je ponoči časih jugovzhodno od Yperna in pri ponovitvi sovražnih napadov vzhodno od Villersa Bretonneuxa precej okrepilo. Pri živahnem pozvedovanju smo ujeli ujetnikov.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Armada generalnega polkovnika pl. Boehna je imela včeraj čez dan težke boje. Z nanovo došli divizijami ojačen je sovražnik po večurni topniški pripravi vnovič prišel z velikimi, enotnimi protinapadi proti vsej naši fronti južno od Marne. Zvečer se je bitka odločila v našo korist. Iz manjših krajev jugovzhodno od Mareuila, v katere je sovražnik začasno vdrl, smo ga s protinapadi vrgli zopet ven.

Tudi na severnem bregu reke je sovražnik zastoj poskušal, da bi nam odzvel naše uspehe. Pri osvojitvi nekega gorkega grebena južno od Pourcyja smo ujeli njegovo posadko z njenim polkovnim poveljnikom in večimi topovi.

Vzhodno od Reimsa je ostal položaj nespremenjen. Topniški ogenj menjajoče se sile. Severozahodno od Masigesa je sovražnik izvajal male napade, ki so omagali v naših protisunkih.

Včeraj smo sestrelili 23 sovražnih letalcev. Poročnik Jacob je priporil svoj 23. zračno zmagajo.

pl. Ludendorff.

Podmorska vojska.

Berlin, 18. julija. (Kor. ur.) Uradno: Naši podmorski čolni so potopili v zapratem morju pri Angliji 23.000 ton.

Načelnik

admiralnega štaba mornarice.

Obstreljevanje Pariza.

Geni, 18. julija. (Kor. ur.) Tukajšnji listi poročajo, da Pariz silno obstreljujejo.

Iz Rusije.

General Horvat in češko-slovaške čete.

»Times« poročajo iz Pekinga, da so poslaniški sporazuma dne 12. t. m. sklenili, da generalu Horvatu svetujejo, naj svojo proklamacijo glede ustanovitve nove republike umakne in tudi sam odstopi. In sicer zato, ker sedanji trenotek ni primeren za ustanovitev nove vlade.

Dalje poročajo »Times« iz Pekinga 13. t. m.: General Horvat je bil poslat h generalu Diederichsu, ki poveljuje češko-slovaškim četam, odkar tvori le-te del ruske armade, posredovalca. Uspeh teh pogajanj je dovedel do tega, da sta se Horvat in Diederichs 12. t. m. sešla v Grodkovu. Horvat je izjavil, da je pripravljen dovoliti čeho-Slovakom ob njihovem pohodu v Transbaikalijo vse mogoče olajšave. Kitajsko vlado bo prosil, da jim dovoli prehod skozi Mandžurijo.

Baltiška mornarica protirevolucionarna.

Iz Kodanja, 17. julija: »Narodno Djele« poroča, da je revolucijski tribunal poveljnika vzhodnomorskega brodograja, kapitana Ščarsnyja radi protirevolucionarnih spletk obsodil na smrt in dal obsodbo tudi takoj izvršiti. Celokupno baltiško brodograje so zaradi protirevolucionarne delavnosti njegove posadke proglasili kot domovini sovražno izven zakona. Admiral Surubajev je dobil od sovjetske vlade nalog, da vzhodnomorsko brodograje pacificira.

Srbi in Italijani na Murmanskem obali.

Moskva, 16. julija. (Kor. ur.) »Izvestija« poroča iz Arhangelska, da so prišli tja zopet srbski in italijanski častniki posamezno in v skupinah. Dozdaj jih je 300. Srbske in italijanske čete so razorožili, dasi sta angleški in francoski konzul protestirala.

Politične novice.

+ Seja načelstva Š. L. S., h kateri so vabljeni tudi zastopniki kmečkih zvez in občin, se vrši prihodnji ponedeljek dne 22. t. m. v Katoliški Tiskarni ob pol 3. uri popoldne, ne ob pol 10. uri dopoldne, kakor smo včeraj pomotoma naznanili.

+ Občina Mirna na Dolenjskem je imela dne 14. t. m. sejo zaradi okrožnic deželnega odbora. Sklenilo se je soglasno: 1. Občina se vnovič pridruži izjavi za majniško deklaracijo. 2. Cesarju in dinastiji se izreče vdanost in zvestoba. 3. Dr. Trumbič ne poznamo. 4. Zato se zahtevana izjava deželnega odbora ne podpiše.

+ Zagorje na Krasu. Dne 14. julija 1918 se je vršila seja občinskega odbora v Zagorju, v kateri se je razpravljalo o okrožnici deželnega odbora, da na se občina pridruži Lampe-Barbovemu protestu proti Trumbičevim letakom. Po kratki razpravi, v kateri so odborniki izrecno poudarjali, da je občina bila vedno zvesta državi in vladarski rodbini in da Trumbiča ne pozna, je bila sprejeta resolucija, ki se glasi: »Občinski odbor jemlje z okrožnico z dne 21. junija 1918, št. 7078, poslano resolucijo na znanje in izjavlja soglasno, da neomajno vstraja na stališču državno-pravne deklaracije z dne 30. maja 1917

ter odklanja vsako drugo stališče, naj se mu predlaga od katerekoli strani. — Občinski odbor je dalje sklenil podpisati 1000 K VIII. vojnega posojila.

— **Nemško-nacionalni vladni kurz na jugu.** Puljski »Hrvatski List« piše: Glasom zadnjega ljudskega štetja ima Pulj 58.562 prebivalcev. Ni dvoma, da so nam tu ukradli nekoliko tisočev duš. Našli so pa: 9064 Nemcev (od tega 4553 vojakov), 26.846 Italijanov (od tega 1773 vojakov), 12.804 Jugoslovancev (Hrvatov in Slovencev), od tega 3964 vojakov, 8244 inozemcev (3837 vojakov), drugih 1634 (1224 vojakov). Med inozemci je najmanj 4000 Hrvatov iz Banovine, tako da je živel v Pulju 1. 1910. vsaj 13.000 Jugoslovancev civilnega stanu — nasproti 3000 Nemcev. Teh tri tisoč Nemcev je imelo v Pulju pred vojno: državno gimnazijo in realno gimnazijo in več deških in dekliških meščanskih in ljudskih šol. Gimnazija, realka in meščanske šole so bile državne. 13.000 Jugoslovancev pa ni imelo pred vojno niti ene srednje meščanske ali ljudske šole, ki bi jo bila vzdrževala država, dežela ali občina. Samo družba sv. Cirila in Metoda je vzdrževala dve ljudski šoli. To je kurs, o katerem Burian in pl. Seidler zatrjuje, da ga hoče vlada brezpogojno nadaljevati, ker neki tako zahteva državna korist...

— **Hrvatski katoliški senorat v Dalmaciji** se je na svojem občnem zboru v Splitu navdušeno izjavil za narodno koncentracijo v dosego samostojne države S. H. S.

— **Praško »Narodno Politiko«** je cenzura 17. t. m. za tri dni ustavila. V sredo je »Narodni Politika« objavila članek o aprovizaciji na Češkem, posebno v Pragi. List je trdil, da primanjkuje v Pragi krompirja, ker ga izvažajo na Dunaj. Policijski odlok, s katerim se je list ustavil za tri dni, izraža, da dozdej niso niti enega vagona krompirja izvozili iz Češke in da zbuja naprotna poročila nezadovoljnost prebivalstva, ki ga hujska proti oblastem.

— **Kupčije nemškega poslanca Hummerja.** Litomeriški poslanec Hummer je izstopil iz nemške radikalne zveze in iz zveze nemško-nacionalne stranke. Hummer je tudi izjavil, da bo najbrže tudi kot poslanec odstopil, ker ga zaposluje »časopisno podjetje«, katerega načelstvo je prevzel. »Alldeutsches Tagblatt« zlobno pripominja, da nemški narod na Hummerju ne bo ničesar izgubil in opozarja na »Arbeiter Zeitung«, ki je poročala, da izdaja Hummer korespondenco »Hug«, za kar ga plačujejo tri zveze industrijcev, ki so za korespondenco, založile glavnic, iz katere se pokriva letni primanjkljaj 200.000 kron. Poslanec Hummer bo dobil na leto 36.000 K plače in razpolaga z dvema avtomobiloma. Pisarna je na Ringu, najmodernejše je opremljena in dela v njej veliko tipkarič. Hummer je sprejel 6 časnikaarjev v službo, za vsakega so založili večjo vsoto, govori se, da 60.000 kron. Kupčija torej Hummeru res nese.

— **Pruska ministra v Rigi.** V Rigo sta prišla 17. t. m. pruski železniški in trgovinski minister, ki sta bila navzoča pri sejah borznega odbora.

— **Iz rumunske zbornice.** Bukarešt, 17. julija. (Kor. ur.) Zbornica je sprejela predlog na obtožbo Bratianujeve vlade s 118 glasovi; 2 poslanca nista glasovala.

Dnevne novice.

— **Za častnega občana** je bil soglasno izvoljen v občini Zagorje na Krasu knezoškof dr. A. B. Jeglič.

— **Občinski odbor občine Leše na Gorenjskem** je izvolil preč. g. knezoškofa dr. A. B. Jegliča častnim občanom. Odložitev častnega občanstva dr. Šustersiča je vzel odbor na znanje.

— **Požarna bramba v Naklem** proslavi v nedeljo dne 21. t. m. pri g. Fr. Korencu v Naklem 20 letnico vladanja našega presvitlega knezoškofa dr. A. B. Jegliča. Spored: 1. Deklamacija: Vzor možu. 2. Govor: »Pri vas, med vami sem — ves vaš!« 3. Marijin otrok. Igra s petjem v treh dejanjih. 4. Strah z dolgo roko. Veseloliga v treh dejanjih. Opozarja se, da se bo 28. t. m. ponovila ta slavnost z nekoliko spremembami sporedom. Vstopnina: Sedeži 1 krono, K obilni udeležbi najuljudneje vabi odbor.

— **Olševnik.** Tukajšnje zavedne in občespoštovane Slovenke Manica Košnjekova in Manica ter Jerica Logarjeva so nabrle za majniško deklaracijo 192 podpisov. — Dihur in lisica sta napravila v Olševniku letos škode že okoli 2000 K na kuretnini.

— **Iz Begunj na Gorenjskem.** Danes, v četrtek jutraj, je zabodel neki tukajšnji orožnik posestnika Antona Ferjana, po domače »Matuša« iz Poljč, tako, da je bil na mestu mrtve. Ferjan se je branil iti z orožnikom, ker je trdil, da ima dovoljenje, da ostane doma; orožnik pa je zopet imel povelje, da ga aretirajo. Ferjan ni rabil nobenega orožja nasproti orožniku, le branil se je. Ali sme orožnik tako postopati, bo do-

gnala preiskava. Koliko drugih pomočkov je imel orožnik na razpolago, da bi svoj namen dosegel. To je storil isti orožnik, ki je pred kratkim zabodel v Zerovnici posestnika Svetina. Prosimo naše poslance, da v tem oziru kaj store. Ali ni še dosti morije na fronti? Kdo je mogel poslušati jokanje nedolžnih otrok, ki so gledali tam ob cesti prebodenega očeta!

— **Iz Idrije** nam pišejo: Nanes so se vršila pogajanja tukajšnjega del. sveta z zastopnikom ministrstva javnih del rud. svet. Pohlom. Zračunil nam je, da idrijski rudar zasluži povprečno 12 K 18 v dnevno in da so naše plače vzor proti drugim podjetjem. Ugovarjalo se mu je, da to ni istina, ker za nas je merodajno to, kar prejmemo, ker se pa račun k zaslužku tudi to, kar se porabi za znižanje cen predragih živil, ni nam s tem pomagano, pač pa odurohom. Pri volji so pa dali: 1. Da se uvrsti delavstvo v plačilni pravilnik iz l. 1912. po službenih letih. (Za to smo prosili in zahtevali ves čas, torej šest let in je moral končno štrajk odločiti.) 2. Da se da redna doklada 1. avgusta t. l. 180—380 K. 3. Da se 15odstotna draginjska doklada uredi tako, da bo znašala vsa draginjska doklada sedaj 70 odstotkov. Mi se s tem niso zadovoljili in smo povdarjali, da nam s tem ni pomagano. Povdarjali smo, da vemo, da je naš rudnik edini živosrebrni rudnik v osrednjih državah, in ker ni konkurenta, naj se cena srebru v toliko zviša, da se bo delavstvo plačalo, kakor se spodobi, kar pa seveda gospodu ni bilo po volji, češ, da naših zavaznikov ne smemo odirati in da se delavstvo v take stvari nima vtikati. Povdarjalo se je še, da mi, če hočemo imeti mast, moramo plačati 50 K in še več, kar je tudi oderuško. Sploh se je videlo, da gospodje nimajo smisla za delavstvo. Izrazil se je, da več ne dobijo. Mi smo podali popoldne izjavo, da tega ne sprejmemo in da se moramo še v ministruo o tej stvari pogajati.

— **Dovje.** Toča je pobila v torek popoldne po dovskem in mojstranskem polju, posebno hudo na zapadnem delu. — Šla je iz Koroškega čez Kepo in šla čez Mežaklo proti Gorjam.

— **Krka.** Tukaj smo v torek 16. t. m. ob 2. uri popoldne čutili precej močan zibajot potres.

— **Iz D. M. v Polju.** Potres smo čutili dne 16. julija popoldne 20 minut pred 2. uro. Čulo se je bobnenje. Potresni sunek je bil pa tudi precej močan. Šipe v oknih so zazvenele. Sem in tje je padla kaka opeka raz strehe. Drugih poškodb ni bilo. Potresni sunek je prišel od jugozahoda. — Poljske tatvine, posebno na krompirju, so postale tako obsežne, da bo na marsikateri njivi dobiti še komaj polovico pridelka. Posebno vojaštvo, ki se vozi na fronto in ostaja časih po par dni na postaji v Zalogu v vlaku, dela silno škodo na polju. Ljudstvo je v skrbih, kaj bo oddalo oblastem, kajti popisovalni komisariji so bili sila natančni in na vsaki njivi se je popisal vsak meter obdelanega in neobdelanega sveta. Ljudstvo je delalo in se trudilo in sedaj ima prazne njive. Oblasti pa bodo končno zahtevale polnoštevilno, kakor je popisal komisar. Zato nas straši skrb, kaj bo drugo leto. — Zgodnji krompir so ljudje prezgodaj izkopali, ker se je izdal odlok, da je do 17. julija 100 K sto kilogramov, potem bo vedno cenejši. A krompir je premlad in bo začel gniti. Ze s tem, da je krompir prezgodaj izkopan, se je na blagu veliko izgubilo, sedaj naj pa še gnije. Kolika škoda! Pri odredbah, ki se tičejo kmetijskih zadev, naj bi se upoštevali kmetijski veščaki in marsikaj bi bilo drugače.

— **C. in kr. zglaševalnica za ženske pomožne moči soške armade v Ljubljani** išče: pisarniške pomožne moči, kuharice, častniške bolnice in za moštvo, natakarice, dekleta za domača dela, dekleta za ordonančno službo, šivilje, pastarice in težakinje. Moči se bodo uporabljale na Kranjskem in v zasadenih delih Italije. Zglasiti se je pri posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, I.

— **Potres in detonacija v Zidanem mostu.** Pod tem naslovom poroča »Hrvatska Država« iz Zidanega mosta 18. t. m.: Včeraj krog 2. ure popoldne smo čutili tu močan potres z zamolklo detonacijo. Enako v Celju. Govori se o nekaki eksploziji.

— **Kvarnerski ribiči** radi pomanjkanja petroleja ne morejo loviti rib. Boje se da bo trg ostal popolnoma brez rib.

— **Madjarščina na osješkem sodišču.** Na razpravi proti železniškim tatovom v Našičah (o razsodbi smo poročali) se je odvetnik dr. Klein nasproti obtožencem samolastno posluževal madjarščine. Proti temu sta takoj nastopila namestnik državnega pravdnika dr. Schubert in zagovornik dr. Gjurčić-Biorac.

— **Umrli** je na Hvaru tamošnji kapelnik stolne cerkve in znamenit skladatelj Šandor Bosiljevac.

— **Ubojstva v Črnigori.** »Cetinjske Novine« z dne 14. julija t. l. javljajo, da so zadnji čas razbojniki ubili 28 letnega Mirka V. Begovića, stud. prava in občinskega načelnika začrnskega ter 65 letnega Savo

Velimirovića, majorja v pokoju, ki je bil v zadnji srbsko-turški vojni v bojih za Tara-boš bataljonski poveljnik.

— **Za kratek čas.** Pišejo nam z Gorenjskega: Neki zlikavci so ponoči polomili županu nekaj vej na drevesih v megrah. Kdo je to storil? — Jugoslovani! — Na ostalih vejah so se zaređile gosenice in uničile vse listje in sadje. Kdo je vzrok? — Jugoslovani! — Češnje so obrali ponoči pred župniščem. Kdo pa? — Mladinski Jugoslovani. — Po nekaterih gostilnah se zadnje čase hudo pleše. Kdo pa pleše v teh resnih časih? — Jugoslovani! — Uboga Jugoslavija!

— **Za sklad S. L. S.** se je nabralo o priliki ustanovitve krajevnega odbora S. L. S. v Naklem pri Kranju 100 K.

— **Prehranjevalnemu skladu J. S. Z.** je daroval duhovnik, ki želi, da se njegovo ime ne imenuje, 50 kron. Dobrotniku: Bog plačaj! — J. S. Z.

— **Uboji slepec s Kranjskega,** kateri se sedaj nahaja na okolističnem oddelku deželne bolnišnice v Ljubljani in kateri je v Tirolah izgubil vid, si želi muzikaličen instrument ali pa mal prispevek, da si istega lahko nabavi. Prosi se, da se odda to primariju tega oddelka dr. Batteriju, deželna bolnišnica.

— **Za cerkev na Sušaku** se je nabralo doslej 50.000 K.

Ljubljanske novice.

— **Iz Deželni glavar na potovanju.** Deželni odbor nam piše: Vsed sklepa deželnega odbora se je podal deželni glavar dr. Ivan Šustersič v velevažnih zadevah v inozemstvo. — Pa se bo menda vrnil do glasovanja v državnem zboru?

— **Iz Osebnosti.** Dunaj, 19. julija. (K. u.) Notranji minister je imenoval okrajnega nadzornika varnostne straže pri policijskem ravnanstvu v Ljubljani Petra Gheršiniča za višjega nadzornika straže 2. vrste.

— **Iz Zborovanje Vincencijeve družbe.** Danes ob 6. uri zvečer je v Marijanišču ob priliki praznika sv. Vincencija zborovanje Vincencijeve družbe.

— **Iz Ljubljanske kopenikiada.** »Nabiralci perila«, ki so hodili včeraj po hišah in vzenirali ljudi so bili izborni maskirani. Eden je bil preoblečen v majorja, ki je hodil okrog v spremstvu »vojakov« in »rdečih križark«. V rokah so imeli bodice, s katerimi so stikali po omarah in prebadali slamnjače. Hodili so po Krakovem, Šiški, Kolodvorski ulici, Resljevi cesti itd. in ko so opravljali svoje delo, je stala pred vhom domovska straža. Razburjenje v mestu je bilo radi tega velikansko. Ljudje so bili obupani, ženske so jokale. Očividci pripovedujejo, da so bile zlasti »rdeče križarke« zelo srove pri tej »nenavadni rekviziciji«. Občinstvo opozarjamo, da je oddaja perila prostovoljna in da pride od nabiralnice za perilo v pomoč iz ujetništva vrnivšim se vojakom pobirat za to legitimirani vojak samo tja, kjer sami želijo in to preje naznanijo pisarni omenjene nabiralnice v Narodnem domu. Vsi taki slučaji naj se takoj naznanijo bližnjemu stražniku.

— **Iz Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Od 7. do 13. julija je bilo rojenih 16 otrok, 1 mrtvorjen, umrlo je 24 oseb, od teh je bilo domačinov 11, tujcev 13. Umrli so za vratico 1 (tulec), za jetiko 3 (2 tujca), vsled mrtvouda 3, za različnimi boleznimi 17. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli in sicer za tifuzom 2 domačina, 1 tujec in 5 vojakov, za grižo 6 vojakov, za vratico 1 tujec.

— **Iz Utonil** je 17. t. m. v Medvodah v Savi g. Franc Stopar, trgovec iz Ljubljane. Kopal se je popoldne v družbi svoje soproge z 2½ letnim sinčkom, gđ. svakinje in g. Perniča, železniškega ekspedijenta. Ob 6. uri zvečer se je spustil v Soro, a je priplaval predaleč proti izlivu Save, ki ga je potegnila za seboj. G. Pernič je skočil za njim, pa ga kljub vsem naporom ni mogel rešiti. Utonil je pred očmi svoje soproge, katero so komaj zadržali, da v obupu ni skočila za njim. Truplo g. Stoparja doslej še niso našli. Kdor ga najde, naj proti nagradi 500 K sporoči na naslov: Martin Stopar, Spodnja Šiška 61 (Reininghaus).

— **Iz Tragična smrt dveh zaljublencev.** Včeraj popoldne so v grmovju blizu kapele pod Rožnikom otroci našli možko in žensko truplo. Obveščena policija je dognala, da sta to vojak Ivan Ropert in Frančiška Srečnik iz Zgornje Šiške, ter odredila, da so trupla prepeljali v mrtvašnico. Dognalo se je, da sta se zastrupila. Steklenico sta si izposodila v Čadeževi gostilni, kjer je dal vojak še 1 krono napitnine. Dekle je bilo v blagoslovljenem stanu.

Štajerske novice.

— **Zlatomaški.** Danes, 19. julija slavi 50 letnico, odkar so bili posvečeni v mašnike naslednji vlč. gg. iz lavantinske škofije: Janček Edvard, vpokojeni župnik pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah; Lenart Ivan, nadžupnik v Smartinu pri Slov. Gradcu; Probst Jožef, vpokojeni župnik na Mu-

ti, sedaj v Gradcu; Šlander Anton, častni kanonik, dekan v Starem trgu pri Slov. Gradcu. Zlatomašnikom želimo še biserni jubilej!

— **Š Duhovniške vesti.** Prestavljena sta gg. kaplana Guček Karel k Sv. Lovrencu na Dravskem polju in Čebašek Jakob iz Dobrove v Šmartnu pri Saleku. — Bivši vojni kurat g. Kompolšek Fran je nastavljen kot kaplan na Muti. Semeniški duhovnik g. Andrej Pirc je nastavljen kot kaplan na Dobovi.

— **Š Utonil** je v Dravi pri Sv. Petru pri Mariboru 16 letni begunec Silvio Bodulich iz Trsta. Trupla še niso našli.

— **Š Umrli** je v sredo 17. t. m. v mariborski deželni bolnišnici vdova Barbara Kovčič, stara 64 let, katero je pred nedavnim časom ugriznil stekel pes.

— **Š Vpogled v plačilne naloge o davku od vojnih dobičkov.** C. kr. finančno deželno ravnanstvo za štajersko naznanja, da so v smislu izvršilne naredbe k davku od vojnih dobičkov izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov razpoloženi v javni vpogled pri štajerskih davčnih oblastih v času od 22. julija do 4. avgusta 1918. Plačilni nalogi za leto 1916 bodo šele pozneje razpoloženi v vpogled. Vsakemu je na prosto dano, da vpogleda tekem zgorajšnjega roka v uradnih urah (to je v Gradcu od 8. do 2. ure in na deželi od 8. do 12. in od 2. do 6. ure) v uradnih prostorih davčne oblasti, to je pri davčni administraciji Gradec in davčnih oddelkih okrajnih glavarstev. Izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov glede političnega okraja Gradec okolica in Voitsberg so razpoloženi pri davčni administraciji v Gradcu, oni glede političnega okraja Gröbmung pri davčnem referatu v Liezen, oni glede političnega okraja Murau pri davčnem referatu v Judenburg, dalje oni glede političnega okraja Konjice pri davčnem referatu v Mariboru in oni glede političnega okraja Brežice pri davčnem referatu v Celju. — V vpogled razpoloženi izvlečki iz plačilnih nalogov o davku od vojnih dobičkov vsebujejo: ime davkoplačevalca, dohodek vojne leta (1914 in 1915), dohodek mirovnega leta (1913), ki je merodajno za primerjanje, dalje davku podvrženi višji dohodek in znesek davka od vojnih dobičkov. Prihodnjič bodo izvlečki v vpogled razpoloženi tekem meseca januarja 1919 glede onih do tedaj izvršenih odmeritev.

Koroške novice.

— **K Osebnosti.** Za okrajne komisarje so imenovani deželnovladni koncipisti dr. pl. Aichelburg, pl. Fr. Czapka in Jan. vit. Burger. — Notarijatu se je odpovedal notar Janez Tschebull v Beljaku. Rodom Slovenec iz Guštanj je stal vedno v prvi vrsti naših narodnih nasprotnikov. — Pohvalno priznanje za nabiranje vojnih posojil je izrekel finančni minister gg. Antonu Pelnar, župniku v Štebnu ob Zili, in Avg. Križaj, župniku v Guštanju.

— **K Celovške novice.** Morilec E. Kolman, ki je dne 4. julija v Celovcu umoril kmeta Aichholzerja, in ki so ga potem prišli v št. Vidu pri Zatičini, je pred preiskovalnim sodnikom priznal, da je svojo žrtev ubil s sekuro, a trdil, da je bila vsota 360 K, ki so jo našli pri njemu, njegova lastnina. — Nadučitelj Viljem Weiß in Andr. Rauchensteiner sta dobila naslov ravnateljev. — V vojaški črevljarni sta se iz neznanega vzroka sprla dva ruska ujetnika. Eden je potegnil nož in zabodel svojega tovariša v srce. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnil. Prizanesla mu je bila avstrijska krogla, končal pa ga je rojakov nož.

Primorske novice.

— **p Premeščen** je iz Divače gospod Al. Pirkovič, nadrevident juž. žel, kot postaje-načelnik v Sežano.

— **p Umrli** je v Kranju po kratki in mučni bolezni dne 15. t. m. gosp. Josip Pagon, c. kr. nadoficiant pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu. Zapustil je vdovo v 6 otroki, od katerih se trije sinovi nahajajo na bojišču.

— **p O podpisovanju za majniško deklaracijo.** Ivan Rejec, župnik v Sv. Križu Vipavskem, je poslal za goriški »Solski dom« tisoč kron od svote, nabrane v svetokriški župnji ob priliki podpisovanja za majniško deklaracijo. Predsedništvo obdarovanega društva se presrečno zahvaljuje za obilni dar gospodu župniku in svetokriškim darovalcem. Naj bi našli posnemalcev!

— **p Išče se** Alojzij Sedej, kadet, ki je služil pri 97. pešpolku in bil dodeljen pešpolku št. 45. Bil je ujet v Rusiji. Kdor bi kaj vedel, naj to naznani Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani.

Pogreša se prostak Janez Meglič, p. d.
Končar, posestnik v Lomu nad Trzličem. Zad-
njikrat je pisal iz Bukovine 11. julija 1915.
Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli to
sporočiti njegov ženi Mariji.

